

В. П. Пастернак

Лісогосподарське районування

ЛІСОГОСПОДАРСЬКЕ РАЙОНУВАННЯ – комплексне районування земель лісового фонду, в якому природні й економічні умови розглядають у сукупності та взаємозв'язку. При цьому враховують також цільове призначення лісів і характер їхнього використання. Мета Л. р. – удосконалення територ. планування ведення лісового господарства і лісогосп. заходів з урахуванням багаточільового призначення лісових ресурсів, найповнішого і найдоцільнішого їх використання та відтворення.

Теор. основи Л. р. закладені у працях В. Докучаєва, В. Вернадського, Г. Висоцького, П. Погребняка та ін. Його схеми запропонували Д. Лавриненко (1969), С. Генсірук (1981, співавт.), П. Пастернак (1980, співавт.). В основі Л. р. України – лісотипол., лісорослинне, фіз.-геогр., екон. та ін. види районувань. Його суть полягає у вивченні простор. структури природно-територ. комплексів, їхнього рослин. покриву (в динаміці), перспектив соц.-екон. розвитку і розподілу на цій основі тер. України на лісогосп. обл., округи і р-ни, однорідні за системами ведення ліс. господарства, спрямованими на рац. використання всіх корис. функцій лісу, його відновлення й охорону. За С. Генсіруком, найбільшою таксономіч. одиницею вважають лісогосп. обл., що характеризується спільністю природ. умов. Обл. поділяють на округи – території з подіб. ландшафтами та ліс. формаціями, округи – на р-ни, однорідні за комплексом типів лісу, складом флори й особливостями ведення ліс. господарства. Виокремлено 4 рівнинні та 2 гір. обл., 15 округів і 41 р-н. За П. Пастернаком, існують 3 рівні районування: макро-, мезо- та мікрорайонування. На 1-му рівні виділяють 3 екон. р-ни: Пд.-Зх., Донец.-Придніпров. та Пд. На рівні мезорайонування – рівнинні (Ліс., Лісостеп. Правобережна, Лісостеп. Лівобережна, Пн.-степ. і Пд.-степ.) та гір. (Карпат. і Крим.) лісогосп. області. Основою для виділення лісогосп. обл. стали межі лісорослин. зон з урахуванням лісоекон. показників і систем ведення ліс. господарства. З метою полегшення управління районування проведено таким чином, щоб межі виділених обл. були близькими до адм. поділу. На рівні мікрорайонування практикують розподіл на лісогосп. округи та підокруги. Деякі округи поділяють на р-ни. Лісогосп. округи є частиною території лісогосп. області, виділеною за контрастністю екон. умов, зокрема соц.-екон. вимог до використання та відтворення лісів, рівнем інтенсивності лісогосп. виробництва, значенням лісів і напрямом ведення господарства в них. Виділяють 12 округів і 4 підокруги. Для кожного

лісогосп. округу властиві певні зонал.-геогр. системи ліс. господарства, що характеризуються цільовим спрямуванням використання лісів, специфікою лісовідновлювал. заходів, формою організації та структурою лісогосп. підприємств. Напр., Ліс., Лісостеп. та Карпат. гір. обл. відповідають захисно-експлуатац. або захисні системи ліс. господарства з вирощуванням високопродуктив., біологічно стійких насаджень. У Степ. і Крим. гір. обл. системи господарства повинні мати захис. напрям, у Степу – захисно-лісомеліоративний.

Рекомендована література

1. Лавриненко Д. Д. Лесохозяйственное районирование УССР // Тр. науч. совещания по природно-геогр. районированию УССР. 1961. № 3;
2. Пастернак П. С., Кисилевский Р. Г., Федец И. Ф., Медведев Л. А. Лесохозяйственное районирование Украинской ССР // Лесоводство и агролесомелиорация. К., 1980. Вып. 56;
3. Комплексное лесохозяйственное районирование Украины и Молдавии. К., 1981;
4. Генсірук С. А., Нижник М. С. Географія лісових ресурсів України. Л., 1995;
5. Генсірук С. А. Ліси України. Л., 2002.

Покликання на статтю:

Лісогосподарське районування / В. П. Пастернак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55718>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).